

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació oficial		Licentiat in Historia, Archaeologia et Artibus Christianis (120 ECTS) (Equivalent al títol universitari de Màster [BOE 22/04/2015])				
Titulació pròpia		Postgrau en Història i Art cristià (60 ECTS) –títol UB-				
Assignatura		MCEAP05 RELIGIOSITAT I ART MODERN I CONTEMPORANI				
Curs	2022- 2023	Itinerari/Especialitat	Comuns	Àrea	Específic	
Cicle	Segon	Període lectiu	2 Sem	ECTS	2,5 ECTS	
Professor/a	Dra. Rosa Ribas			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

El curs té com a objectiu una aproximació a l'art cristià dels segles XIX, XX i XXI per tal de copsar les característiques i les transformacions que s'han produït en el terreny de les arts i de la percepció estètica i el seu possible significat per a l'experiència creient o per a una lectura creient de la realitat. L'evolució de l'art ha estat vertiginosa amb l'aparició i desaparició dels moviments anomenats d'avantguarda que han provocat canvis substancials en la sensibilitat artística. Ens aproximarem a artistes i obres que han estat i són suggerents i creatives per a la trobada amb la fe. Analitzarem alguns textos i algunes propostes d'artistes contemporanis.

Requisits i orientacions prèvies

Tot i que la matèria és pot cursar de forma independent, és una continuïtat amb les matèries d'Història de l'art, sobretot amb la corresponent a Religiositat i art del Renaixement i Barroc.

Objectius

Generals:

- Conèixer el context històric dels distints moviments artístics.
- Aproximar-se als principals mètodes de lectura d'una obra d'art.
- Copsar la interdisciplinarietat en l'art modern i contemporani.

Específics:

- Conèixer els principals documents d'Església referents a l'art i als artistes
- Conèixer les propostes dels artistes d'avantguarda a través dels seus textos.
- Conèixer els principals moviments artístics dels segles XIX, XX i XXI.
- Conèixer les obres d'artistes catalans dels segles XIX, XX i XXI.
- Conèixer algun artista actual i la seva obra comentada per ell mateix.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat de sistematitzar i organitzar l'estudi de la matèria (periodització de l'estudi, elaboració de les pràctiques plantejades pel professor...)

- Capacitat d'anàlisi i comentari d'obres d'art.
- Potenciació de l'esperit crític.

Competències específiques:

- Coneixement del context històric de les avantguardes artístiques.
- Coneixement dels principals moviments artístics dels segles XIX, XX i XXI.
- Aproximació als artistes catalans més significatius de l'art modern i contemporani.
- Coneixement dels principals documents d'Església relatius a l'art i els artistes.

Continguts

1. La sensibilitat artística contemporània.
2. L'església i els artistes. Documents d'Església sobre l'art.
3. Arquitectura religiosa moderna i contemporània: algunes propostes.
4. Les arts plàstiques i la religiositat a la modernitat.
  - Simbolisme
  - Expressionisme
  - Cubisme
  - Surrealisme
  - Art Abstracte
  - La força del signe en les imatges modernes.
  - Artistes catalans del segle XIX , XX i XXI (Gaudí, Subirachs, Dalí, Barceló, Pujolboira, Fajula, Minguell..).

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- Les sessions de classe s'il·lustraran amb imatges relatives a cadascun dels temes exposats.
- Es proposaran lectures específiques d'alguns d'artistes.
- Es comentaran obres d'art.
- Es comentaran documents relatius a documents d'Església i art modern.
- Es comentaran discursos o escrits d'artistes amb un recorregut espiritual intens.
- Algunes sessions comptaran amb la presència d'algun artista per tal d'establir un diàleg sobre la seva obra.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

Comprovació dels objectius i estratègies assolides a través de la tutoria personalitzada i dels treballs.

- Valoració de la participació a la classe i a les activitats proposades.
- Es valorarà l'assistència a exposicions, conferències o activitats complementàries relacionades amb l'assignatura.

Tècniques d'avaluació:

- Les competències genèriques s'avaluaran en la tutoria personalitzada, en la participació a classe i en els treballs.
- Les competències específiques s'avaluaran amb un treball d'acord amb el professor.

Bibliografia bàsica

ARGAN, G.C.; *El arte Moderno*, Madrid: Akal 1988.

BLÁZQUEZ, J.M.; *Cristianismo y mitos clásicos en el arte moderno*, Madrid: Cátedra 2009.

CASÁS OTERO, J.; *Estética y culto iconogràfico*, Madrid: BAC 2003.

CASTEL -BRANCO, I.; *Camins cap a l'efímer*, Barcelona: Cruïlla 2004.

CIRLOT, L. i MANONELLES, L.; *Las avanguardias artísticas a la luz del esoterismo y la espiritualidad*, Barcelona: Universitat de Barcelona 2014.

CORREDOR-MATEOS, J.; *El sagrat en l'art*, Barcelona: Cruïlla 1995.

Experiencia y transmisión de lo sagrado. Curso de Arte Sacro Fundación Félix Granda. Madrid: Encuentro 2000.

GALINDO, E.; *Transgresión y tradición en la obra bíblica de Marc Chagall*, Salamanca 2008.

GIL, P.; *El templo del siglo XX*, Barcelona: Serbal 1999.

GUARDINI, R.; *La esencia de la obra de arte*, Madrid 1960.

LE CORBUSIER, *Por una arquitectura*, Sao Paulo 1994.

KANDINSKI, V.; *De l'espiritual en l'art*, Barcelona, 2016.

MARTINI, C.M.; *La belleza que salva*, Milà 2011.

Pensar l'art, Qüestions de vida cristiana n. 239, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2011.

MENNEKES, F.; *Joseph Beuys: Pensar Cristo*, Barcelona: Herder 1997.

MUNCH, E.; *Cuadernos del alma*, Madrid: Casimiro 2015.

PLAZAOLA, J.; *Arte sacro actual*, Madrid: BAC 2006.

- *La Iglesia y el arte*. Madrid: BAC 2001.

- *Historia del arte cristiano*, Madrid: BAC 1999.

RÉAU, L.; *Iconografía del arte cristiano*, Barcelona: Serbal 2000.

RIBAS, R.; *Culte i iconografia de sant Salvador d'Horta i sant Dalmau Moner*, Barcelona 2010.

ROTHKO, M.; *Escritos sobre arte (1934-1969)*, Barcelona: Paidós 2007.

VON BALTHASAR, H. *Glòria. Una estètica teològica, vol I: la percepció de la forma*, Madrid: Ed. Encuentro 1985.